

— "Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!"

lapkritis

2005

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

2005-09-27 sukako 400 metų, kai Jono Karolio Katkaus vadovaujama lietuvių 3 800 karių kariuomenė laimėjo lemtingąjį Salaspilio mūšį prieš 14 000 karių švedų armiją

Jonas Karolis Katkus - vienas žymiausių XVII a. Europos karvedžių, Vilniaus vaivada, Lietuvos Didysis etmonas

**Jonas Karolis
K a t k u s**
(Chodkevičius)
1560 - 1621

J.K.Katkus, kilęs iš Lietuvos Didžiosios karalystės didikų, studijavo Vilniaus, Ingolštato(Vokietija) ir Paduvos (Italija) universitetuose. Buvo Žemaitijos seniūnas, didysis kariuomenės etmonas ir kartu Vilniaus vaivada. J.K.Katkų, sutriuškinusį ties Salaspiliu švedų armiją, sveikino popiežius, Anglijos karalius, kitų valstybių vadovai ir net turkų sultonas (popiežiui rūpėjo Skandinavijos šalyse plintantis protestantizmas, o turkai jautė, kad su lietuviais dar teks susitikti ukrainiečių žemėse).

Mūšyje su Turkijos kariuomene J.K.Katkus su 70 000 karių atrėmė 220 000 karių puolimą. Beje, čia buvo pirmą kartą panaudotos rankinės kovinės raketos, sukurtos pagal mūsų tėvynainio Kazimiero Simonavičiaus projektus. Su mūsų trofėjais - didžiuliais turkiškais būgnais - lankytojas gali susipažinti šv-jų Petro ir Povilo bažnyčioje. Karo meno žinovai karvedį laiko žymiausiu to meto karo meno žinovu, pasižyminčiu sugebėjimu pasinaudoti taktiniu kariuomenės manevringumu, staigumu puolime, gudrumu ir griežta drausme.

Daug gerų darbų J.K.Katkus dar nuveikė Lietuvai: Skuode įsteigė mokyklą, Kražiuose - jezuitų kolegiją, statydino bažnyčias.

Antanas R. Šakalys

Sutartis ir slaptas protokolas apie pasaulio dalybas

*Maskvoje leidžiamas "Memoria-
lo" mėnraštis "30 oktiabria" 2005
m. 55 nr. paskelbė apie 1940 m.
įvykusį Hitlerio ir Molotovo pasita-
rimą, kuriame Hitleris pasiūlė SSRS
prisijungti prie Antikominterno
pakto, t. y. prie Trišalio Vokietijos,
Italijos ir Japonijos pakto. Moloto-*

*vas atsakęs, kad tai turįs spręsti Sta-
linas. 1940 m. lapkričio 25 d. Stali-
nas oficialiai sutikęs su šiuo siūly-
mu (šaltinis - Aleksandr Nekrič
"1941. 22 įjunia". M.: 1995. S.202).
Kaip rašo mėnraštis, tik 1980 m. pa-
baigoj - 1990 m. pradžioj SSRS spau-
doje pasirodė dokumentai, liudijan-*

*tys šį faktą. Mėnraštis pateikia slap-
to protokolo projektą, kuris turėjo
būti prijungtas prie Vokietijos, Ita-
lijos ir Japonijos iš vienos pusės ir
SSRS - iš kitos susitarimo. Šie do-
kumentai buvę sudaryti Berlyne ir
vėliau perduoti pasirašymui į
Maskvą 1940 m.*

Projektas. Slaptas protokolas Nr. 1

Ryšium su šiandien pasirašomu mūsų susitarimu, Vokietijos, Italijos, Japonijos ir Sovietų Sąjungos atstovai pareiškia:

1. Vokietija pareiškia, kad neatsižvelgiant į teritorinius pakitimus, kurie įvyks Europoje po taikos sutarties, jos pagrindiniai teritoriniai interesai bus siejami su Centrine Afrika.

2. Italija pareiškia, kad neatsižvelgiant į teritorinius pakitimus, kurie įvyks Europoje po taikos sutarties, jos pagrindiniai teritoriniai interesai bus siejami su Šiaurės Vakarų Afrika.

3. Japonija pareiškia, kad jos pagrindiniai teritoriniai interesai siejami su Rytų Azija į pietus nuo Japonijos imperijos.

4. Sovietų Sąjunga pareiškia, kad neatsižvelgiant į teritorinius pakitimus, kurie įvyks Europoje po taikos sutarties, jos pagrindiniai teritoriniai interesai siejami su teritorija į pietus nuo SSRS Indijos vandenyno kryptimi.

Ketrios valstybės pareiškia, kad, pasilikdamos teisę reguliuoti atskirus neesminius klausimus, jos gerbs tarpusavyje viena kitos teritorinius interesus ir nesudarys kliūčių jiems įgyvendinti.

Maskva. 1940 m.

(Šaltinis - SSSR-Germanija. 1939 - 1941. Dokumenty i materialy o sovetsko-germanskykh otnošenijach v sentiabre 1939 po įjun 1941 g. M.: 1989. S. 128, 130) (Protokole "teritoriniai pakitimai, kurie įvyks po taikos sutarties" - turima omenyje būsima sutartis, įvykus Europos padalinimui pagal 1939 m. SSRS-Vokietijos susitarimo slaptuosius protokolus - red. pastaba).

Taigi, Hitleris ir Stalinas, slaptais protokolais pasidalinę Europą 1939 m., kartu su Italija ir Japonija siekė pasaulio dalybų.

Ką turime šiandien? Vokietija apkarpyta, SSRS neteko okupuotos Rytų Europos, o bandymas išeiti prie "šiltųjų" jūrų (Indijos vandenyno) per Afganistaną ir Pakistaną baigėsi gėdingai. Japonija neteko Kurilų, Italija - bet kokios įtakos Afrikoje.

Redaktorius

Sveikiname Sveikiname Sveikiname Sveikiname Sveikiname

**Algirdas
Bikulčius**
1930-10-09

**Vincas
Krušas**
1925-10-16

**Stasė
Gaidytė-Averkienė**
1930-10-21

**Danguolė
Zemaitienė**
1935-11-20

**Rimantė
Matulj**
su apdovanojimu

Kėdainių unijos 350-metis

Prof. Antanas Tyla

Prieš 350 metų - 1655 m. spalio 20 d. Kėdainiuose ten susirinkę Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės senatoriai, aukšti pareigūnai ir Žemaitijos Kunigaikštystės, Upytės, Ukmergės, Kauno pavių bei pavieniai kitų pavių bajorijai pasirašė Kėdainių sutartį arba uniją su

Švedija. Sutartis buvo rengiama ir derinama kelis mėnesius. Įtemptos derybos, siekiant išsaugoti nepažeistas Lietuvos politines ir luomines teises, vyko tiesioginės Rusijos invazijos sąlygomis ir tęsėsi nuo liepos pabaigos. Ji turėjo ne vieną tekstinį variantą.

Kėdainių sutarties pradžioje buvo pažymėta, kad ją sudaryti privertė sunkūs laikai, prieš [Rusijos] puolimas ir karaliaus Jono Kazimiero paramos ir globos netekimas. Pagal šią sutartį buvo nutraukta unija su Lenkija ir sudaroma su Švedija. Savo ir savo įpėdinių vardu Lietuvos senatoriai, įvairaus rango pareigūnai ir bajorai atsisakė pavaldinystės Lenkijos karaliui ir Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Jonui Kazimierui ir panaikino jo teises Lietuvoje. Teisėtai Lietuvos didžiais kunigaikščiais pripažįstamas Švedijos karalius Karolis X Gustavas bei jo įpėdiniai. Švedijos karaliui pripažįstama teisė skelbti karą, sudaryti taiką, rinkti kariuomenę, statyti ar naudoti karo reikalams pilies, tvirtovės. Sutartį pasirašiusieji savo draugais ir priešais pripažino Švedijos karaliaus draugus ir priešus. Tai reiškė, kad Švedija galės panaudoti Lietuvos kariuomenę ir prieš Lenkiją [tai buvo viena iš nepriimtinausių sutarties sąlygų]. Švedijos karaliui buvo suteikta teisė valdyti Lietuvą per savo vietininką, kurio kilmė neapibūdinta. Matyt, švedai galvojo apie savo žmogų. Tai pasakui ir pasitvirtino. Pagal sutartį Lietuvoje palikta buvusi valstybinė santvarka, luomų teisės, pareigybės ir religinės laisvės. Visiems karalystės piliečiams pripažįstamos lygios teisės, tačiau Lietuvoje turėtos privilegijos buvo paliktos. Pasirašantieji išreiškė viltį, kad galės dalyvauti karaliaus rinkimuose, kad Švedija padės išvartyti iš Lietuvos Rusijos kariuomenę. Indigenato pripažinimo teise priklausė Švedijos karaliui.

Sutartis atsirado tiesioginės Rusijos invazijos sąlygomis, kaip pasirinkimas kritiškoje situacijoje, kaip gelbėjimasis nuo rusų kariuomenės plėšikavimo, žudynių ir prievartos. Sutartis buvo svarbiausias, prieštarai vertinamas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės XVII a. politinis įvykis.

Po sutartimi pasirašė daugiau kaip 1100 signatarų. Tarp jų buvo pirmasis Lietuvos senatorius Vilniaus vaivada ir Lietuvos didysis etmonas Jonušas Radvila, Žemaičių vyskupas Petras Parčevskis, Vilniaus vyskupo

Jurgio Tiškevičiaus įgaliotinis Jurgis Bialozoras, Vendeno vaivada Mikalojus Korfas, Žemaičių kaštelionas Eustachijus Kerdejus, Tartu kaštelionas Vilhelmas Holcšaueris, Lietuvos raštininkas Jonas Mikalojus Stankevičius, sargybinis pulk. Gregoras Mirskis, Lydos ir Ukmergės pavių maršalai Teofilis Duninas Rajeckis bei Jonas Mieženskis ir kiti Žemaitijos Kunigaikštystės, Ukmergės, Upytės, Kauno, Lydos pavių pareigūnai, eiliniai tų pavių bajorai, kariuomenės karininkai. Tarp pasirašiusių buvo kelios moterys.

Karaliaus pakeitimas neatrodė didele naujove, nes Zigmantas Vaza, Vladislovas Vaza ir Jonas Kazimieras taip pat titulavosi Švedijos karaliais. O visų sutarties punktų tikroviškumą greitai parodė Lietuvoje isikūrusi švedų kariuomenė. Sutarties jurisdikcija realiai apėmė švedų kariuomenės užimtą Žemaitiją, Upytės, Breslaujos pavius ir dalį Kauno, Trakų, Ukmergės pavių. Čia reikia pažymėti, kad liepos- spalio. mėn. Karolio X Gustavo kariuomenė užėmė Varšuvą, Krokuvą, jam pasidavinėjo atskiros vaivadijos ir galų gale prie Krokuvos pasidavė daugiau kaip 15 tūkst. kariuomenė su vadais.

Sutarties idėjos ir jos įgyvendinimo priešakyje stovėjo J. Radvila. Sutarties galutinis variantas buvo ne toks, kokį buvo numatęs J. Radvila. Jį sutarties kritikai tuomet ir istoriografijoje pirmiausia ir kaltino, matydami tik jo konfesinius ir asmeninius interesus, nusigręždami nuo politinių bei valstybinių reikalų. Deja tokių kaltinimų lenkų istoriografija nemeta savo kariuomenės vadams nei pačiam karaliui, kuris tiesiog žaidė vienos Lietuvos kariuomenės, besipriešinančios septyneriopai didesnei Rusijos kariuomenei, likimu. Didelis kiekis signatarų rodo, kad padėties gelbėjimas, pasirenkant sąjungininkus rūpėjo ne vien Vilniaus vaivada. Sutartis išgelbėjo nuo Rusijos okupacijos ir plėšikavimo bent dalį Lietuvos teritorijos, iš kurios nuo 1656 m. išsiplėtė Lietuvos išvadavimas. Ta Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės dalis, kurią okupavo Rusijos kariuomenė buvo baisiai nusiaubta ir sunaikinta. Užgrobtame Vilniuje rusų ir kazokų kariuomenė plėšė bažnyčias, rūmus, namus, degino juos. 1655 m. vasarą-rudenį Smolenske caro audiencijos laukęs Venecijos Respublikos diplomatas Michele Bianchi stebėjo kas darėsi kelyje, vedančiame iš Lietuvos į Maskvą. Jis rašė: "Jeigu pats nebūčiau matęs per ištisus šešis mėnesius judėjusios begalinės virtinės vežimų, pilnų visokio grobio ir nesuskaičiuojamo kiekio išvežamų arklų bei kitų stambių galvijų, negalėčiau patikėti. Kalbėdamas apie šiuos įvykius, galiu drąsiai teigti, kad esu matęs mažiau šimto tūkstančių vežimų, prikautų menkaverčių baldų, iš bažnyčių išplėštų metalo gabalų, vario, geležies, alavo, švino dirbinių, vilnonių ir lininių audinių ir įvairiausių kitų bent kiek vertės turinčių daiktų..." Jau po išlaisvinimo buvo patikrintos 269 bažnyčios, iš jų 76 buvo sunaikintos. Per ilgai užsitęsusi karą nukentėjo visą Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, tačiau labiausiai - Rusijos kariuomenės okupuotos Polocko, Vitebsko, Mstislavlio, Vilniaus ir Brastos vaivadijos. Tai iš esmės ir rodo Kėdainių sutarties reikšmę.

Prelatas Mykolas Krupavičius - Lietuvos pilietis ir patriotas

gimimo 120-osios ir mirties 35-osios metinės

Prof. Antanas Tyla

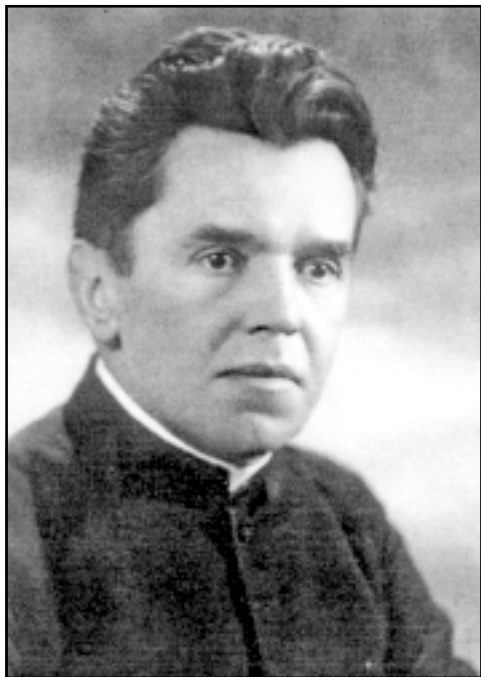
Gyvendami laisvoje Lietuvoje, mes turime galimybę plėtoti atminčių kultūrą, išskeldami tas vertybes, kurios padeda mums kuriant ateitį, prisimenant ir pagerbiant tai, kas mums brangu ir vertinga. Mes nuolat kartojame sentenciją, kad istorija yra gyvenimo mokytoja.. Tačiau visas civilizuotas pasaulis rūpinasi išsaugoti įvairiašakį paveldą. Tą darome ir mes Lietuvoje., gairindami sovietinės okupacijos ištrintas mums svarbias vertybes. Tarp tokio paveldo yra ir konkretūs žmonės, jų kūrybinė galia ir nuopelnai dorai, tautai, valstybei. Dažnai mes aimanuojame dėl pilietiškumo ir patriotizmo stokos. Šio deficito niekas kitas, išskyrus mus pačius, nelikviduos. Mes visi turime stiprinti, veikti, kad ateities kartos nekaltintų mūsų savanaudiškumu, nesugebėjimu ar nenoru siekti gėrio, doros, pažangos. Mums šioje srityje gali padėti pavyzdžiai žmonių, kurie visada turėjo ryžto ir viziją, kaip daryti gera, atrodydo, atsidūrus beviltiškoje situacijoje. Prelatas Mykolas Krupavičius daugeliui gali būti sunkiai pasiekiamas pavyzdys. Kalbėti apie jį nelengva, nes tiesiog sunku suskubti su jo veiklos sklaida įvairiomis kryptimis.

Apsistosisiu ties dviem šio žymaus lietuvių visuomenininko veiklos kryptimis, kurios, mano manymu, mums yra labai aktualios dabar ir savo prasmės neturėtų niekada prarasti. Pirma, tai dalyvavimas Lietuvos valstybės atkūrimo 1918 metais ir antra, nuo sovietinių okupantų pasitraukusių lietuvių ir viso pasaulio lietuvių telkimas bendriems tikslams ir uždaviniams

Stebint jo entuziazmą atkuriant Lietuvos valstybę, negalima nesistebėti jo ir jo bendraminčių idealizmu. Visi jie buvo gimę ir išaugę Rusijos imperijos priespaudoje, patyrę lietuviškos spaudos ir žodžio persekiojimą bei žeminimą. Besipriešindami priespaudai jie tapo dar realiai nesančios Lietuvos piliečiais.

Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo dalyvavo įvairių lietuvių sluoksnių atstovai. Labai buvo veiklūs katalikų dvasininkai. Kai kuriose vietovėse kunigai buvo vieninteliai inteligentai, jie turėjo didelę autoritetą. 1917 metų rugsėjį vykusioje lietuvių konferencijoje dalyvavo 222 delegatai iš visos Lietuvos. Iš jų dvasininkų buvo 69, arba 31 proc. Konferencija išrinko 20 asmenų Lietuvos Tarybą, kuri paskelbė Vasario 16-osios Aktą. Toje Taryboje buvo keturi dvasininkai.

Kaip žinome, prel. M. Krupavičius nedalyvavo lietuvių konferencijoje. Jis tuo metu buvo Rusijoje ir kovojo su bolševikais. Į Lietuvą grįžo 1918 metais. Vyko Lietuvos Tarybos kova su vokiečių karine administracija dėl

Lietuvos Tarybos paskelbtos nepriklausomybės įgyvendinimo. Tarp pačių lietuvių vyko diskusija dėl Nepriklausomos Lietuvos santvarkos: vieni buvo už monarchiją, kiti - už demokratinę respubliką. Dėl karo aplinkybių buvo įsikūrusios dvi krikščionių demokratų partijos - Lietuvoje susikūrusi ir Rusijoje nuo karo pasitraukusių lietuvių. Prel. M. Krupavičius buvo Rusijoje 1917 metais susidariusios LKDP Centro komiteto narys, pirmininkas.

Parvykęs iš Rusijos, prel. M. Krupavičius iš karto pasinėrė į besikuriančios valstybės verpetus. Jis išsiskyrė savo autentiškomis nuostatomis. Jis prelatas apibūdino taip: "Mes, praleidę tremties laiką Rusijoje, sugrįžome į Lietuvą su kiek kitokia politine taktika, kovos priemonėmis ir net veikimo organizacija, nors pagrindiniai tikslai buvo tie patys".

Grįžusį iš Rusijos M. Krupavičių Seinų vyskupas A. Karosas iš pradžių paskyrė Griškabūdžio vikaru, o netrukus savo sprendimą pakeitė ir nukreipė dirbti Lietuvos Taryboje. Savo atsiminimuose prel. M. Krupavičius rašo: "Nuo tos dienos aš jau politikas. (...) Nenoriai į politikąėjau, nors ir tada žinojau, kad demokratiniėje tvarkoje kiekvienas geros valios lietuvis turi ne tik išmanyti savo krašto politikos srityje, bet ir joje aktyviai dalyvauti. Kur visuomenėje tokio politikos įvertinimo nėra, kur žmonės nuo politikos, kaip nuo nešvaraus darbo, traukiasi, ten už tai atkenčia ir pats kraštas, ir tie patys žmonės. Apolitiskumas, antipartiškumas yra visuomeninė liga, nuo kurios reikia gydytis"

M. Krupavičius apsigyveno Vilniuje, Odminių gatvėje, dideliame bute. Valstybės Taryboje jo darbas nebuvo apibrėžtas, kaip jis rašė, "duodavo tą arba kitą laikiną darbėlį Tarybos raštinėje". Todėl turėjo laisvo laiko publicistikai ir LKDP reikalams.

Bene svarbiausias jo to meto veiklos darbas buvo važinėjimas po provinciją ir aiškinimas žmonėms pagrindinių politinio gyvenimo uždavinių. Jam daug kur teko lankytis. Atsiminimuose jis rašė, kad tuo metu apvažiavo "beveik visus Lietuvos kampus ir bažnytkaimius". Jam teko kalbėtis su mokslus baigusiais ir bemoksliais lietuviais. "Ir niekur neteko išgirsti nuomonės, - rašė atsiminimuose prel. M. Krupavičius, - kad Lietuvai nepriklausomybė nebūtų reikalinga". Žmonės svarstė, kas geriau - karalius ar respublika, ką rinks karaliumi ar prezidentu, kas apginkluos ir mokės kariuomenei, iš kur gausime traukinių ir pan. M. Krupavičius plačiau aprašė vieną išvyką, kuri kaip veidrodis atskleidė ir jo nuostatas bei sugebėjimus, ir visuomenės sąmoningumą, patriotizmo raišką. (B. d.)

Tęsinys kitame numeryje

Niurnberg I sujaukė pasaulį

**pranešimas Antikomunistinio kongreso ir Tribunolo penkmečio minėjime
Nacionaliniame dramos teatre 2005-09-04**

Vilius Bražėnas

1945 m. Niurnbergo mieste, Vokietijoje vykęs tarptautinis teismas nebuvo pavadintas "Pirmuoju Niurnberg teismu" ar "Niurnberg I". Pirmuoju jį vadina gyvomis išlikusios komunizmo aukos, skausmingai skelbdamos būtinumą sušaukti NIURNBERG II, bent elementariam teisingumui pasaulyje atstatyti. Niurnberg I sujaukė pasaulį šlykščiausiu ir akivaizdžiu būdu išniekindamas pagrindinius teisingumo principus. Jame buvo išaukštintas dvigubo standarto taikymas dviems Antrąjį pasaulinį karą pradėjusiems suokalbiniams. Jie abu karo metu, o vienas jų ir po karo, vykdė didžiulius nusikaltimus prieš žmogų, prieš tautas, ir net ruošėsi tai įvykdyti prieš visą žmoniją, primetus globalinę galią per visapasaulinę vyriausybę. Buvo rimto pagrindo bijotis komunistų užmojo per kominterną sukurti pasaulinę diktatūrą. Tų tikslų neslėpė nė vienas SSRS gensekas, pradedant Leninu ir baigiant Gorbačiovu. Tarp žymiausių žmonių bandančių įspėti apie visapasaulinės valdžios siekius buvo dabartinio Popiežiaus Benedikto XVI-ojo pirmtakas Benediktas XV. Jau 1920 m. jis sakė: "Planuojamos pasaulinės vyriausybės ilgisi visi blogiausi ir iškrypėliški elementai. Tokia valstybė panaikintų visokį lojalumą tautai. Joje jokiu būdu nebūtų pripažintas autoritetas tėvo jo vaikams ar Dievo - žmonijos bendrijai. Jeigu tos idėjos būtų priimtų praktikoje, tai neišvengiamai sektų dar negirdėtas teroras". Sovietinį terorą patyrusieji supranta, koks būtų "pasaulinis sovietas". Net jei pasaulį susovietintų Vakarai.

Remdamasis visa eile tokių autoritetų esu rašęs kad "tokioje pasaulinėje santvarkoje gerai jaustųsi tik Gestapo ir NKVD-KGB tipo elementai". Tai patvirtino pateiktais faktais ir gyvų liudytojų iš 23-jų tautų paliudymais perpildytas 2000 metų Vilniaus Komunizmo nusikaltimams įvertinti kongresas ir jo įsteigtas Tarptautinis tribunolas. Komunizmo aukas ypač įskaudina tai, kad Niurnberg I teisme teisėjų togas dėvėjo nusikaltusiųjų kariniais nusikaltimais ir genocidu atstovai. Šalia D. Britanijos, Prancūzijos ir JAV teisėjų, už teisėjų stalo sėdėjo ir sovietiniai teisėjai: gen. mjr. N.T.Nikitčenko ir jo antrininkas mjr. A.F.Volčkov.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOJE XX tome nurodoma kokiomis nusikaltimų grupėmis buvo kaltinami nacinio Reicho teisiamieji:

- 1) bendras planas arba konspiracija padaryti karinius nusikaltimus;
- 2) nusikaltimai taikai, būtent agresinio karo planavimas, paruošimas ir pravedimas;
- 3) nusikaltimai karo nuostatoms, būtent karo įstatų ir taisyklių laužymas (pvz., belaisvių žudymas ir t.t.);

4) nusikaltimai žmoniškumui (pvz., pavergtų tautų žudymas ir kt.)

Teisėjo togas dėvėjo Niurnberg I teisme visais, bent jau tų keturių grupių, nusikaltimais nusikaltusios, tą karą pradėti su teisiaisiais susimokiusios valstybės atstovai. Įsidėmėtina, kad teisiųjų suole sėdėjo Ribentropas, tačiau ten nebuvo Molotovo. Visa tai apvertė aukštyn kojomis teisingumą poniurnberginiame pasaulyje.

Tačiau žinių apie sovietines okupacijas ir komunizmo kruviną tikrovę labai stigo okupacinių metų laisvajame pasaulyje. Stokojo išpėjimų apie komunizmo kėslus ir jų pavojų dar laisvam pasauliui. JAV veikė net keletas antikomunistinių, konkrečiai - antisovietinių, čigymų piliečių organizacijų. Jos, savo laisvei užtikrinti, siekė JAV politikos pakeitimo į tokią, kuri, sustabdant visokią paramą Sovietų Sąjungai, leistų jai sugriūti. Tai savaime būtų ir pavergtųjų tautų išvadavimas. Įvairių tautybių at-eiviai laisvajame pasaulyje susibūrę savo tarpe, padedant vietiniams dešiniams, būtų galėję suruošti tarptautinius visuomeninius Niurnberg II teismus Amerikoje, Kanadoje ir Australijoje. JAV, Pensilvanijos valstijoje, yra net miestelis "Nurenberg" vardu. Laimei Lietuvoje prieš 5 metus tremtinių, partizanų, rezistentų vadovų tarpe atsirado drąsulių užsimoti suruošti Vilniuje tokį Kongresą ir Tribunolą. Atsirado ir pasiryžėlių tą užmoję pasigėrėtinau įvykdyti. Užsieniuose gal vien pabaltiečiai būtų galėję tai padaryti. Dabar, pavyzdžiui, jie pagirtinai ejo į plačią visuomenę Lietuvos, Latvijos ir Estijos priėmimo į NATO kampanijos metu.

Šiuo metu visiems kovotojams už laisvę ir tiesą galima naudotis prieš 5 metus surinkta komunizmo nusikaltimų medžiaga. Ji pateikiama pasauliui 1000 puslapių knygoje ANTI-COMUNIST CONGRESS AND TRIBUNAL PROCEEDINGS. Tai yra tiesos ginklas ir paminklas komunizmo pavergtųjų žmonių kančioms ir kovoms. Turėtume veikti, kad, kaip JAV Kongresas, apie komunizmo nusikaltimus tylą nutrauktų ir daugelis kitų vyriausybių ir parlamentų, įskaitant ir Europą nudvasinti bandantis ES parlamentas. O lietuviška tos knygos laida neturėtų būti nukišta iš bibliotekų užkampius, o parodoma, ypač mokyklų jaunimui, visoje Lietuvoje. Tai užtikrinti būtų provincijoje pasklidusių dar gyvų komunizmo aukų ir jų palikuonių pareiga.

Niurnberg I didžiojo melo šleifas dar vis įtaigoja net tarptautinių organizacijų, kaip Jungtinių Tautų (JT) organizacija ir UNESCO, vadovų galvosėną bei veiklą. Tad dar gyvos komunizmo aukos ir komunistų įvairiu būdu nužudytų aukų palikuonys teisėtai reikalauja Antrojo Niurnbergo teismo. Jame teisėjų togas dėvėti turėtų ne nusikaltėliai, o jų aukos.

Kadangi tėvus ar senelius komunistų kalėjimuose ir Gulage praradusieji ir gyvi išlikusieji per ilgai tylėjo, kadangi jie garsiai nesmerkė komunizmo nusikaltimų ir nereikalavo ataskaitos iš komunistų partijos narių už partijos nusikaltimus, šiandien daug kur prie valstybių varo tebesėdi nusikaltėliškos organizacijos - Kompartijos neatgailavę nariai. Masinių žudikų viršininkai, kaip Chruščiovas, Kosyginas, Brežnevas, Gorbačiovas buvo užsie-

Ne žodžiais, o žygiais...

Vytautas Mankevičius, PPRC prie KAM vadovas

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (PPRC) prie Krašto apsaugos ministerijos savo veiklą pradėjo įpusėjus 2001-siems metams. Tuo metu Lietuvos valstybė skelbė visuotinės gynybos koncepciją. Pasaulyje vykstant globalizacijos procesams kito grėsmės Va-

karų valstybėms, keitėsi ir valstybės gynybos strategija. Tiesa, dar vadovaujantis visuotinės gynybos koncepcija, centre suspėta išleisti skaitytų paskaitų konspektą, sudėtą į knygėlę "Pilietinis pasipriešinimas".

Pagal veikiančius įstatymus centras yra nacionalinių saugumą stiprinanti institucija. Tarp daugelio centro uždavinių galima būtų išskirti vieną, kurio sėkmingas įgyvendinimas padės įgyvendinti likusius uždavinius: ugdyti piliečių pasiryžimą krašto gynybai, pilietiškumą ir patriotizmą. Vykdydamas šį uždavinį, centras dalyvauja LR Vyriausybės 2004-2008 metų priemonių bei Švietimo ir mokslo ministerijos ilgalaikių pilietinio ir tautinio ugdymo programų priemonių įgyvendinime, taip pat teikia siūlymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kuriamai Jaunimo galimybių plėtros strategijai.

Čia suminėtos programos ir uždaviniai yra oficialioji, fasadinė centro veiklos pusė. Centre laikomasi nuomonės, kad pilietiškumas ir patriotizmas turi būti ugdomas ne vien žodžiais, bet ir atitinkamai orientuotas į aktyvią veiklą.

Didžiąją savo veiklos dalį mes skiriame jaunimui. Organizuojami mokomieji seminarai jauniems šauliams, konferencijos, žygiai ir moksleivių vasaros stovyklos. Per metus surengiama per dešimt žygių. Didžioji jų dalis - "išgyvenimo" žy-

Nukelta į 5 p.

Jei prisireiktų - būsimieji partizanai

Niurnberg I sujaukė pasaulį

► nio sostinėse sutinkami 21 patrankų šūviu ir garbės sargybomis.

Niurnberg I-jame komunistams ir jų simpatikams varkuose pavyko Vokietijos nacių kruvinu šepėčiu ap-teršti tautiškumą - nacionalizmą bei patriotizmą apskri-tai. Buvo nuslėpta tikrovė, kad fašizmas ir nacizmas yra toks pat kraštutinis, ginklo griebėsis socializmas, kaip ir komunizmas. Tai padaryta iš vartosenos ištremiant na-cių partijos tikrą pavadinimą - Nacionalinė Socialistinė Darbo Partija - ją gudriai sutrumpinant į "Nacių" partiją, nacizmą, kaip "nacionalizmo" aidą pavadinant "dešine". O dešinėje yra antikomunistinis nacionalizmas, tautiš-kumas, patriotizmas. Jokiu būdu dešinėje neteisėta įkišti (kairųjį) socializmą po bet kokia vėliava.

Tad lai šis garbus penkmetis kiekvieną Nepriklausomos Lietuvos oru dar tebealsuojantį patriotą iš naujo ap-ginkluoja ryžtu išrauti iš mūsų tautos abuojują politi-kai, atseit - pilietiškumui. Lai šis penkmetis mus apgin-kluoja nauju ryžtu skelbti tiesą ir plėsti kaukę nuo ko-munistinio melo. Lai šiurpių faktų akivaizdoje atsiranda daugiau net buvusių partiečių, kurie atsipirkę Tėvynei už savo klaidą, smerkdami jiems žinomą melą.

Prašykime mūsų tautos kankinių vėlių kreipimosi į Viešpatį palaiminti Lietuvą. O mes prašykime Dievo pa-laimos mūsų kad ir menkiausioms pastangoms tarnauti Tėvynei iki paskutinio atodūσιο. Kovai už Tiesą pakilusi tauta privers vadovus kurti tokią Lietuvą, kokios nori Lietuvos patriotai. O didįjį melą atmetusius ir tiesos veiklai pakilusios tautos sukurs laisvesnį ir teisingesnį pasaulį.

Lietuvos Sąjūdžio aktualijos

Spalio 14 d. Lietuvos Sąjūdžio ta-ryba ir Žmogaus teisių gynimo asociacija suorganizavo LR Seime Konferenciją pa-vadinimu Lietuvos visuomenė ir teisingu-mas. Buvo gvildenamos šios temos.

Teisingumas svarbiausia moralinė vertybė visuomenėje.

Rytas Kupčinskas, Seimo narys.

Demokratinės visuomenės piliečiui neatimama teisė - dalyvauti teisingumo vykdy-me.

*Vladas Vilimas,
Lietuvos Žemės ūkio universiteto profeso-rius, Žmogaus teisių gynimo asociacijos respublikinio komiteto narys.*

Žmogaus teisių pažeidimo faktai Lietu-vo teismų sistemoje.

*Stefanija Veversevičienė,
Lietuvos Sąjūdžio Žmogaus teisių gynimo darbo grupės narė.*

Teismų nevisavertiškumas - ar daly-vaus visuomenė teisingumo vykdy-me?

Arimantas Dumčius, Seimo narys.

Visuomenės atstovai demokratinė valstybių teismų sistemoje - jų atrinki-mas ir veikla.

*Kęstutis Čilinskas,
Žmogaus teisių stebėtojų instituto valdybos pirmininkas.*

Kiek kainuoja teisėkūros klaidos?

*Raimondas Kuodis,
Lietuvos banko ekonomikos departamen-to direktorius. Transparency Internatio-nal Lietuvos skyriaus valdybos narys.*

Spalio 21 d. Lietuvos mokslų aka-demijos salėje įvyko Sąjūdžio I - ojo suva-žiavimo paminėjimas "Lietuva po pirmojo Sąjūdžio suvažiavimo"

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga sveikina mūsų šauniuosius karius ir vadus su profesine švente LIETUVOS KARIŲ DIENA. Linkime tvirtybės saugant ir ginant Tėvynės sienas, Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę

Atkelta iš 4 p.
►giai (Survival - išlikimas ties riba). Tegul neišsigąsta skai-
tytojas, mes propaguojame išgyvenimą, kuris dar tolimas
bauginančiai "ribai". Čia jaunimas įgauna įgūdžių gyventi
gamtoje, pailsi ir užsigrūdina. Tokių žygių metu mokslei-
viai susipažįsta su daugeliu dalykų, artimų karinei tarny-
bai ar kitokioms krizinėms situacijoms. Tam tikslui įgy-
vendinti parengta žygių programa.

Svarbi užduotis žygio programoje - stovyklavietės iš-
skleidimas. Šuo atveju įvertinama vietovė, čia esanti aug-
menija, vandens šaltiniai, kuras. Svarbu tinkamai įsirengti
būstą. "Išgyvenimo" žygių metu jo dalyvių laukia nak-
vynė po atviru dangum - be palapinės ir miegmaišio.
Priedanga paprastai daroma iš eglių šakų, dažniausiai
bendra visam būriui. Vieta poilsiui - patalas įrengiamas
tiesiog ant žemės, taip pat pasiklojus eglių šakų. Papras-
tai kuo arčiau "patalų" rusena laužas; jis ir sušildo ir
apsaugo nuo smalsių miško gyventojų. Neįprasta, nepa-
togu, kartais atrodo neįmanoma, tačiau tai - neįkainojama
patirtis išgyventi.

Siekiant išgyventi ekstremaliomis sąlygomis, ugnis yra
gyvybiškai svarbi. Moksleiviai supažindinami, kaip iš-
gauti ugnį parankinėmis priemonėmis ir susikurti laužą
bet kokių oru, bet kokiomis aplinkybėmis. Kanadiečių
rašytojas ir gamtininkas E. Setonas Tompsonas yra gerai
pasakęs apie mokėjimą sukurti laužą: "... geriausia su-
gebėjimą gyventi miške galima patikrinti kuriant laužus.
Tam egzistuoja tuzinas gerų metodų ir tuzinas niekam
tikusių. Žmogus, kuris gali per 30 viena po kitos einan-
čių dienų sukurti 30 laužų ir tam panaudoti tik 30 degtu-
kų ar žiežirbų, gali vadintis miško gyventoju..." Įsikūrę
žygio dalyviai supažindinami su maisto paieška gamtoje.
Ne visi žino, kad esant būtinybei gali būti valgomos
nendrių šaknys, zuikio kopūstai, dilgėlės, o taip pat srai-
gės ir kiti dar mažiau patrauklūs gyvūnai. Kartais pa-
vyksta pasigauti žuvis.

Žygių dalyviai supažindinami su maskavimosi ele-
mentais, begarsių signalų naudojimu bei orientavimosi
aplinkoje būdais. Mokoma įveikti gamtinių kliūčių ruo-
žą, tenka išbandyti jėgas einant per kliūtį permestu rastu
ar keltis per kliūtį ištemptos virvės pagalba, išbandyti
jėgas šliaužime.

Svarbi ir atsakinga programos dalis yra pirmosios pa-
galbos nukentėjusiems suteikimo pratybos, kurias pa-
prastai organizuoja Karo tarnybos medikai. Moksleiviai
gali išbandyti save imobilizuojant "sulaužytas" galūnes,
tvarstant įvairias žaizdas.

"Išgyvenimo" žygių organizavimas tampa tradicija
Valstybinio PPRC prie KAM veikloje. Surengti žygiai Plun-
gės, Telšių, Tauragės rajonų mokyklų moksleiviams, o
taip pat Vilniaus ir Trakų miestų moksleiviams. Centro
vadovybė yra tos nuomonės, kad tokių žygių organiza-
vimas yra palyginus trumpalaikė, mažiau kainuojanti prie-
monė nei moksleivių vasaros stovyklų organizavimas.
Tačiau patirties bei įspūdžių iš tokių žygių jaunimas par-
sineša nemažiau kaip iš vasaros stovyklų.

Rugsėjo mėnesį, drauge su Lietuvos šaulių sąjungos
Vilniaus Karaliaus Mindaugo 10-tąja rinktine, Centras ren-
giasi organizuoti "išgyvenimo" instruktorių teorines bei
praktines pratybas. Šiuo metu atrenkami jaunuoliai, ku-

rie turi motyvaciją ir perspektyvą organizuoti ir vado-
vauti tokiems renginiams.

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras
prie KAM jau ketvirti metai rengia ir karines sportines
moksleivių vasaros stovyklas. Šiais metais tokioje 10-
ties dienų trukmės stovykloje pabūvojo Lietuvos moki-
nių parlamento nariai. Čia jie buvo supažindinti su karių
kovinio rengimo pagrindais, radijo ryšio priemonėmis ir
praktiniu naudojimu, stebėjimo posto įrengimu bei duo-
menų perdavimu, Lietuvos kariuomenės ginkluote bei
kitais dalykais. Stovyklavimo metu buvo surengta sve-
čių diena į kurią, Mokinių parlamento pageidavimu bu-
vo pakviesti ir stovykloje apsilankę LR Vyriausybės na-
riai, tarp moksleivių ir svečių įvyko turiningas pokalbis.
Bendradarbiavimas su Lietuvos mokinių parlamentu taip
pat tampa tradicija. Šių metų pavasarį su šiais aktyviau-
siais moksleivių atstovais Lietuvos karo akademijoje bu-
vo surengta dviejų dienų konferencija aktualiais užsie-
nio politikos klausimais.

Dar vienas centro darbo baras tai jaunųjų šaulių pi-
lietinis gynybinis ugdymas. Šis darbas yra dėkingas tuo,
kad jaunieji šauliai yra ta jaunimo dalis, kuri yra moty-
vuota karinei tarnybai ir Tėvynės gynybai. Pilietinio gy-
nybinio ugdymo programos pagrindu jaunuoliai supa-
žindinami su Lietuvos kariuomenės rikiuotės elemen-
tais, lengvąja ginkluote, ekipuotės ir aprangos pasirinki-
mu. Be to čia jie susipažįsta su topografijos pagrindais:
topografiniais ženklais, azimutų ir atstumų nustatymu,
orientavimusi vietovėje, žygio maršruto planavimu. Te-
oriškai ir praktiškai supažindinami su radijo ryšio pa-
grindais, radijo ryšio procedūromis, šaukiniais, kodais,
radijo ryšio drausme. Organizuojant praktinius užsiėmi-
mus, jaunuoliai susipažindinami su pėstininkų taktikos
elementais: patrulio bazės vietos parinkimu, įrengimo
tvarka, veiksmis puolimo bei atsitraukimo atveju, ste-
bėjimo posto įrengimu, stebėjimo vykdymu, duomenų
perdavimu, veiksmis užpuolimo metu ir atsitraukiant,
pasalos įrengimu ir vykdymu.

Centre jaunimas turi galimybę susipažinti su Lietuvos re-
zistencijos istorija - lietuvių tautos savigynos istorija, partiza-
ninio karo elementais, kuriuose telpa ir kovotojų išgyveni-
mo - išlikimo problemos nepaprastai sunkiomis sąlygomis.

Pilietinio pasipriešinimo rengimo centro veikla ne-
apsiriboja vien darbu su jaunimu, bet tai jau būtų kito
rašinio tema.

Žvalgyboje

Mes atvykome Jo pagarbinti

Vilma Kutavičiūtė

Dar būdamas gyvas, popiežius Jonas Paulius II-asis kvietė visą krikščioniškąjį pasaulio jaunimą 2005-aisiais metais susirinkti Kelne ir garbinti Viešpatį. Tuo tikslu ir mūsų kukli 45 žmonių grupelė rugpjūčio 9 dieną išvyko į Pasaulio Jaunimo Dienas.

Po šv. Mišių ir nakvynės Poznanėje bei Štutgarte, netikėtai pasukome Strasbūro kryptimi. Apžiūrėjome miestą, paklaidžiojom siauromis gatvelėmis virš vandens, kurios neretai vadinamos "Mažąja Venecija". Stebino nematytomis gėlėmis apaugę namai, nepaprasto grožio katedra, sukelianti galingo ir stipraus, bet kartu trapios ir tobulo ligi smulkiausios detalės architektūros stebuklo įspūdį. Per kelias valandas čia atradome viską: nuo pirmosios Strasbūre lietuviškų suvenyrų parodutuvės ligi Žmogaus Teisių Gynimo rūmų.

Giedodami šlovinimo giesmes, važiavome į Rastadtą ir įsikūrėme mus maloniai priėmusių vokiečių šeimose. Po pamaldų vykome į ekskursijas po miestą, Reino vandens elektrinę, "Crysler" automobilių gamyklą ir net modernaus meno muziejų, įrengtą tema "Geschichte des Computers" ("Kompiuterijos istorija"), kuriame tikrovė glaudžiai siejama su virtualiuoju pasauliu, o šis pateikiamas kaip neišvengiama naujosios kartos žmogaus būties dalis.

Vokiečių šeimoms, kuriose gyvenome, pasakojome apie vieną iš seniausių pasaulyje lietuvių kalbą, apie papročius ir kasdienybę. Išgirdome daug

naujo apie gyvenimą Vokietijoje, dalyvavome gilio šventėse.

Vasario 16-tosios gimnazijoje susipažinome su Kanados lietuvių jaunimu. Kitą rytą išvykome į mokyklą, esančią netoli Bonos miesto ir ten praleidome likusį laiką, kasdien besilankydami viename iš trijų (Diuseldorfo, Bonos ir Kelno) miestų.

Pirmą kartą galėjome pasimelsti vienoje iš gražiausių pasaulyje Kiolno katedroje, pamatyti Trijų karalių relikvijas, mat evangelijos pasakojimui apie Tris karalius buvo skiriama daugiausia dėmesio ir visa kelionė suorganizuota taip, kad galėtumėme pasijusti pranašais vykstančiais Jo pagarbinti. Į Kelno katedrą patekome tik po valandos, nes žmonių minia buvo tokia didelė, jog reikėjo eiti link jos tarp specialių aptvarų. Katedroje tvyrojo nepaprasta tyla, susikauptimo ir nusižeminimo jausmas.

Kitomis dienomis Bonoje, Diuseldorfe ir Kelne nebuvo įmanoma pamatyti nieko išskyrus perpildytas žmonių gatves, spūstyje paskendusias traukinių stotis. Bonoje susitikome su kardinolu A.J.Bačkiu, kuomet visi lietuviai (o jų į Vokietiją atvyko apie tris tūkstančius) susirinko į kardinolo vedamas katechezes.

Viena iš paskutiniųjų dienų Vokietijoje. 800 000 žmonių keliavo į susitikimo vietą su popiežiumi Benediktu XVI-tuoju. Ligi milžiniško stadiono - dvylika kilometrų keliauti pėsčiomis. Kelionė buvo sunki ir varginanti, bet verta nepakartojamo jausmo: po nak-

ties dangumi, ant žvakėse paskendusio kalno regėti popiežių, jausti už nugaros aštuonių šimtų tūkstančių širdžių plakimą, rankose laikyti vieną žvakutę, kalbančią apie tavo buvimą su jais.

Naktį praleidome toje pačioje aikštėje, rytą mus žadino varpai, laukė šv. Mišios su jas laikančiu popiežiumi, jaunimui sveikinant jį "Benedicto"!

Galbūt visa yra laikina, nepastovu, galbūt visa galima nupirkti ir prarasti, tačiau šviesūs atsiminimai išlieka gyvenime kaip įrašas dienoraštyje. Ir nesvarbu, kad sunkūs gyvenimo momentai kartais verčia mus kentėti, tikėtis neįmanomo ir nusivilti, ieškoti Dievo nežinioje, tokios akimirkos priimena, jog pasaulyje nesi vienas.

Tarp jaunimo - metropolitas J.A.Bačkis

**Po sunkios ligos mirus dailininkui-architektui
Gediminui Krupavičiui,
Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga nuoširdžiai užjaučia
velionio gimines ir artimuosius**

Rezistencinio Sąjūdžio darbai bus tęsiami

Vytautas Šilas,

Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininkas

1953 m. Montrealyje (Kanada) buvo įsteigta Mažosios Lietuvos išeivių Šiaurės Amerikoje visuomeninė politinė organizacija - Mažosios Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis (MLRS). Pirmasis pirmininkas (ir atstovas VLIK'e) buvo teisininkas ir istorikas Martynas Brakas (dailininko Adomo Brako brolis). Nuo 1990 m. organizacijai vadovavo geopolitikas ir verslo administratorius Algis Regis.

MLRS, atstovaudamas po visą pasaulį išblaškytus mažlietuvius (lietuvininkus), turėjo tokius tikslus: kelti Mažosios Lietuvos problemas (Karaliaučiaus krašto statuso, Mažosios Lietuvos gyventojų sovietinio genocido įvertinimo klausimus) į viešumą, burti mažlietuvius rezistencijai (ypač JAV ir Kanadoje) ir jiems atstovauti. 1985 m. greta MLRS įsteigė Mažosios Lietuvos fondą, skirtą finansuoti literatūros apie Mažosios Lietuvos istoriją, etnografiją, kalbą, dvasinę kultūrą ir politinius siekius, skatinti Mažosios Lietuvos tematikos mokslinius darbus. Šio fondo rūpesčiu yra leidžiama Mažosios Lietuvos enciklopedija.

Rezistencinis Sąjūdis buvo vienintelė lietuvių organizacija 1989 m. oficialiai priminusi SSRS vadovui, komunistų partijos generaliniam sekretoriui M.Gorbačioviui, kad Karaliaučiaus kraštas nuo neatmenamų laikų yra ne rusų, o lietuvių etninė žemė.

Pagrindiniai MLRS veikimo būdai - deklaracijų, pareiškimų ir laišku siuntimas Šiaurės Amerikos ir Europos vyriausybėms, jų skelbimas spaudoje, konferencijų organizavimas. Rezistencinio Sąjūdžio vadovas A.Regis 1991 ir 1992 metais atkreipė LR Aukščiausiosios Tarybos pirmininko V.Landsbergio dėmesį į Mažosios Lietuvos klausimo svarbą vykstant naujiems pokyčiams Europoje. Jis ragino Lietuvos prezidentus A.Brazauską (1994 m.), V.Adamkų (1999 m.), R.Paksą (2003 m.) imtis realių žingsnių, kad Karaliaučiaus kraštas taptų neatskiriama Lietu-

vos valstybės dalis. A.Regio nuomone, kiekvienas save gerbiantis lietuvis privalo rūpintis Mažosios Lietuvos ateitimi. Kol ją valdo nedraugiškai nusiteikusios jėgos, Lietuvos valstybės nepriklausomybė esanti tik dalinė. Lietuva kiekviena proga turi pabrėžti, kad šiame krašte slypi neįkainuojami mūsų, baltų palikimo lobiai.

Silpnėjant senosios mažlietuvių kartos pasaulyje greitoms (MLRS pirmininkas A.Regis eina 92-uosius metus) atsirado poreikis veiklą, skirtą Mažajai Lietuvai, labiau koncentruoti sąmonėjančioje Lietuvos valstybėje. Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio Visuotinis suvažiavimas, įvykęs 2005 m. birželio mėn. 11-tą dieną Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejaus "Gintaro" salėje, Čikagoje (JAV) nutarė:

"Mažosios Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis (MLRS) ilguosius metus kovojo ir rūpinosi, kad Mažoji Lietuva, kaip istoriška Lietuvos dalis laiko tėkmėje neliktų užmiršta, bet pasiliktu gyvybinga Lietuvių tautos kultūrinio ir teritorinio paveldo dalis. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, mažėjant po pasaulį išblaškytoms mažlietuvių jėgoms, Mažosios Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis savo oficialią veiklą išeivijos sąlygomis baigia ir perduoda įpareigojimą Mažosios Lietuvos Reikalų Tarybai Lietuvoje šias pastangas toliau tęsti Mažosios Lietuvos išlaisvinimo keliuose.

Su brolišku pasitikėjimu darbuose ir pagarba MLR Sąjūdžio vardu (pasirašė) Algis A.Regis, Ramūnas Buntinas, Vilius A.Trumpjonas".

Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio (Čikagoje) įgaliojimų perdavimas Mažosios Lietuvos reikalų tarybai (Vilniuje), leidžiantis pastarajai kalbėti pasaulio mažlietuvių vardu yra svarbus įvykis Mažosios Lietuvos byloje. Mažosios Lietuvos reikalų tarybos vadovybei teks pagalbėti, kaip išplėsti ir sustiprinti savo organizaciją, kad mažlietuvių pareikštas pasitikėjimas būtų pateisintas.

Ar reikės Lietuvos Bažnyčiai surengti atskirą tūkstantmečio minėjimą?

Algis Liepinaitis

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis, rugpjūčio 26 dieną dalyvavęs Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo posėdyje, katalikų visuomenei atskleidė labai nemalonų faktą.: Lietuvos Vyriausybė planuoja minėjime neminėti Lietuvos Katalikų Bažnyčios - tarsi per praejusį tūkstantmetį Lietuvos Bažnyčia neegzistavo.

Perskaitęs šią "žinią", pagalvojau: kiek pastangų ar tuščio kalbėjimo būna sugražinant "prarastą protą", o čia rodomas kažkoks nepaprastas "protingumas", kuris sukels Lietuvos katalikų reakciją!

Kardinolas A.J.Bačkis teisingai teigia ir įrodo, kad arkivyskupas Brunonas buvo nužudytas Lietuvos žemėje, ir šį faktą patvirtina išlikę dokumentai Kvedlinburgo analuose. Šio dokumento autorius vienuolis, kuris iš pasigailėjimo buvo paleistas, nes buvo silpno regėjimo, teigia: vyskupas Brunonas buvo nužudytas Litau žemėje! Todėl Lietuvos vardas Vakarų Europoje ir buvo paminėtas 1009 metais! Nesvarbu, ar apkrikštytasis kunigaikštis Netimeras buvo lietuvis ar

prūsas, bet svarbu, kad šis tragiškas įvykis įvyko Lietuvos žemėje!

Tą patį tvirtina ir istorikas E. Gudavičius (žr. Vydūno fondo išleistą "Lietuvos istoriją", t. 1, p. 28). Tą patį tvirtina ir Pažaislio vienuolyne esančios freskos, ypač "Netimero krikštas" ir "Vyskupo Brunono nužudymas". (Atrodo, Didžiosios Lietuvos kancleris Kristupas Zigmantas Pacas, kuris akademinis mokslus baigė Romoje, Italijoje, buvo Pažaislio vienuolyno fundatorius, apie Lietuvos krikšto pradžią žinojo daugiau negu mes).

Lietuvos Vyriausybės nutarimai neįtraukti Pažaislio vienuolyno į Lietuvos tūkstantmečio minėjimą, o Lietuvos Bažnyčią, jos istoriją išbraukti iš minėjimo sukelia didelį rūpestį ir neramumą Lietuvos žmonėms.

Jeigu išmetami istoriniai faktai ir dokumentinė medžiaga, tai kokių pagrindų šis minėjimas įvyks - remiantis gandaiis?!

O Lietuva, Marijos žeme, sugrąžink protus tiems valdininkams, kurie bando iš Lietuvos tūkstantmečio išbraukti Bažnyčią.

"Varpui" - iš Čikagos (JAV)

Varenas - Vepriai: bičiulystė tęsiasi

Vokiečių delegacija prie paminklo 1944 m. žuvusiems vokiečių kariams.

Vokiečių delegacija prie V. O. "SOS - Vepriuose" pastatytos koplyčios

Romas Petras Šaulys, VO "SOS - Vepriuose" direktorius, LLKS narys

Rugpjūčio pabaigoje tris paras Vepriuose viešėjo dviejų organizacijų atstovai iš Vokietijos Varenos miesto. Tai Maltos ordino pagalbos tarnybos atstovai ir BdV organizacijos (Ištremtųjų iš gimtųjų vietų sąjunga) pirmininkas Wilfredas Pickranas su žmona Lidia.

Jie lankėsi visuomeninės organizacijos "SOS - Vepriuose" direktoriaus kvietimu.

Bičiulystė tarp Veprių ir Varenos užsimezgė keletu metų praėjus po 1989-ųjų kovą Jonavos "Azoto" įmonėje įvykusios nelaimės. Organizacijos vadovas parašė laiškus įvairioms pasaulinėms ir tarptautinėms organizacijoms, veikiančioms JAV, Australijoje, Europos valstybėse. Laiškuose buvo prašoma padėti nelaimės padarinius patyrusiems vepriškiams. Sulaukta kelių atsakymų, kuriuose užjaučiami nukentėjusieji, tačiau pagalbos suteikti niekas neskubėjo. Tačiau R.P.Šaulys sulaukė ir laiško nuo Varenos Maltos ordino skyriaus vadovo vokiečio Karlo Heinco Šmidto, kuriame nepažįstamasis žadėjo padėti Veprių žmonėms, kol bus

gyvas. Gyvenime nemažų išbandymų patyrusį vokiečių labiausiai sukrėtė tai, kad po nelaimės valstybė paliko žmones tarsi likimo valiai.

Netrukus Veprius pasiekė pirmoji maltiečių labdaros siunta - rūbai, avalinė, maistas, vitaminai vaikams. Tokių siuntų atkeliavo per penkiasdešimt. Nors geradaris prieš metus jau iškeliavo Amžinybėn, ryšiai su maltiečiais, o vėliau ir su BdV organizacija nenutrūko iki šių dienų.

Delegacija buvo priimta šiltai, draugiškai. Ukmergės savivaldybėje buvo apsikeista padėkos raštais. Svečiai aplankė Deltuvos senelių globos namus, daugia-vaikes šeimas, Anykščiuose juos pasivažinėjome siauruku. Vilniuje vokiečių delegacija aplankė daugelį bažnyčių, senamiestį. Kiekvieną dieną vyko vakaronės, kuriose dalyvavo ir valdžios atstovai. Prieš išvykdamai vokiečiai dalyvavo Veprių bažnyčioje aukojamose už K.H.Šmidtą bei kitus geradarius šv. Mišiose. Visos viešnagės akimirkas įamžino videofilme artimas mūsų ir svečių bičiulis, LLKS atstovas Edvardas Burokas.

**Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga
įteikė padėką dr. Horstui Kirchneriui
Maltos ordino tarnybos Varenos skyriaus
direktoriaus pirmajam pavaduotojui
už tarptautinių ryšių plėtojimą
tarp Vokietijos ir Lietuvos**

VARPAS Leistas politkalinių sovietinėse koncentracijos stovyklose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. - pogrindyje Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn. **Leidėjai** Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244. **Adresas:** Architektų g. 14-60, Architektų g. 8-4, LT-04210 Vilnius. **Tel.:** 2444619, 2442157. **Faksai:** 2444619, 2442157. **Redaguoja** redakcinė kolegija. **Dizaineris** Gediminas Ruzgys. **Bendradarbiams** honoraras nemokamas. **Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negrąžinami.**

133-ojo „Varpo“ numerio redaktorius - Algimantas Zolubas Skaitykite „VARPA“ internete: www.lrs.lt/rezistencija lietuvių, anglų ir rusų kalbomis

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 9191366)
Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas HANSABANKAS, Karoliniškių KA.
Sąskaita Nr. LT 62.73000.10002492325
Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13b, Vilnius.

Aukos **VARPUI**

Dėkojame aukojusiems:

Dumčiui - 20 Lt, V.Dzedulioniui - 20 Lt, B.Cypienei - 30 Lt, M.Janėnaitei - 10 Lt, E.Smetonai - 20 Lt, A.Červinskui - 10 Lt, E.Brundzai - 20 Lt, R.Kačadytei - 20 Lt, J.Kuzmickienei - 20 Lt, Cepiui - 50 Lt, I.Kojalienei - 10 Lt.

Už nuotraukas dėkojame:

Romui Petriui Šauliui, Vytautui Mankevičiui, Algimantui Zolubui, Edvardui Burokui
Viršelyje - panaudota graviūra iš M.Bersono rinkinio

Prikelta ir įprasminata atmintis

Algimantas Zolubas

Rugsėjo 18 d., monsinjoro Alfonso Svarinsko, Lietuvos partizanų kapeliono pakviesti, suplaukė, sugužėjo Lietuvos patriotai į greta Ukmergės, vaizdingoje Šventosios, Mūšios ir Siesarties upių santakoje esantį, Mūšios parką. Mūšios parkas, skirtas Didžiosios kovos apygardos partizanams atminti, - vienintelis tokio tipo parkas Lietuvoje, įgyvendinta monsinjoro idėja. Parkas - Kryžiaus keliai partizanams atminti - pradėtas kurti 1993 metais ir didžiulėmis monsinjoro pastangomis, padedant vietos miškininkams bei tauriems tautodailininkams, išaugo į nuostabų žmogaus ir gamtos kūrinį, bylojantį jo lankytojiui apie Didžiąją kovą, Didžiąją auką, Didžiąją pergalę.

Tą nuostabią, jau rudeniu kvepiančią, tačiau giedrią dieną į parką rinkosi buvę partizanai bei jų ryšininkai, atlikti prasmingų apeigų atvyko Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, parko kūrėjas monsinjoras Alfonsas Svarinskas, monsinjoras Vytautas Kazlauskas, kanauninkas Bronius Antanaitis, kunigai Ukmergės dekanas Gintautas Kabašinskas, Kazimieras Ambrasas, SJ, Petras Purlys, Mindaugas Pukštys, generolai Jonas Kronkaitis, Valdas Tutkus, Česlovas Jezerskas, JAV ambasadoriaus Lietuvoje pavaduotojas Tamm

Kelly, Čėčėnijos atstovė Lietuvoje Aminat Saijeva, europar-

lamentaras Vytautas Landsbergis su žmona, Seimo nariai. Iškilmingo renginio programai vadovavo mons. A.Svarinskas. Sv. Mišių koncelebracijai už žuvusius, mirusius ir gyvus partizanus vadovavo arkivyskupas S. Tamkevičius. Jis pašventino partizanų parką, kryžių JAV prezidentui Ronaldui Reiganui ir paminklą penkiems Vyčio apygardos partizanams broliams Katlioriams. Apeigose giedojo ir po jų patriotines dainas dainavo Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnų choras, meninę programą atliko VRM pulko dūdų orkestras.

Minia su dideliu dėmesiu išklausė R. Reigano našlės Nensi Reigan padėkos už jos vyro pagerbimą bei geriausių linkėjimų Lietuvai laišką, kurį, išverstą į lietuvių kalbą, perskaitė JAV ambasadoriaus pavaduotojas T.Kelly. Ypatingo dėmesio susilaukė dimisijos generolo, karinę tarnybą ėjusio JAV prezidento R.Reigano žinioje esančioje kariuomenėje, J.Kronkaičio išsamus pranešimas apie R.Reigano nuopelnus Lietuvai ir pasauliui. Padėkos žodį už asmeninį išlaisvinimą iš sovietinės vergijos tarė mons. A. Svarinskas. Generolas V.Tutkus sveikino iškilmių dalyvius, dėkojo už prikeltą ir įprasminatą atmintį. Kiti kalbėtojai su renginio dalyviais pasidalijo prisiminimais, kreipėsi į jaunimą, skatino saugoti kovų ir aukų atminimą, budėti laisvės sargyboje.

Nesiskirstė po renginio dalyviai; rūpėjo jiems pabendrauti su seniai bematytais bendražygiais, su iškiliais kariuomenės ir visuomenės žmonėmis. Parko slėnyje tyrojo ne tik rudėjančio dangaus saulutės, bet ir dalyvių bendrystės šiluma. Pasirūpino šventės rengėjai, kad dalyviams būtų kur atsisėsti, o išalkusius pamaitinti pagerinta kareiviška koše, pasirūpino mūsų šaunieji kariai.

Daugelis besiskirs-
tančių renginio dalyvių, atlikę šventas apeigas, patyrę dvasinį pakylėjimą bei bendrystės džiaugsmą, reiškė pageidavimą, kad toki šventė būtų kasmetinė, kad ji taptų tradicija.

Kryžius prezidentui Ronaldui Reiganui

Nensi Reigan laišką skaito Tamm Kelly

Lapkričio šventinės ir minėtinos dienos

1-oji - VISŲ ŠVENTŲJŲ DIENA

2-oji - VĖLINĖS

10-oji - PASAULINĖ JAUNIMO DIENA

14-oji - PASAULINĖ DIABETO DIENA

17-oji - TARPTAUTINĖ STUDENTŲ DIENA

18-oji - LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA

21-oji - PASAULINĖ SVEIKINIMOSI DIENA

23-oji - LIETUVOS KARIŲ DIENA

27-oji - ADVENTO PRADŽIA

30-oji - MAŽOSIOS LIETUVOS PRISIJUNGIMO

PRIE DIDŽIOSIOS LIETUVOS AKTO DIENA

Gerbiami skaitytojai, Latvijos okupacijos muziejus renka medžiagą apie latvių katalikų kunigą Janį Mendriksą, žuvusį 1953 m. rugpjūčio 1 d. Vorkutos sukilimo 29-ojoje šachtoje metu. Šiuo metu yra pradėtas jo beatifikacijos procesas, renkamos įvairios su kunigu-kankiniu susijusios relikvijos. Latvijos okupacijos muziejaus istorikų žiniomis, po kun. Janio Mendrikso mirties jo liturginiai reikmenys atiteko lietuviui politiniam kaliniui Ipolitui Razbadauskui.

LGGRTC Genocido aukų muziejus, norėdamas pagelbėti Latvijos istorikams, prašo atsiliepti visus pažinėjusius Ipolitą Razbadauską ar jo artimuosius ir galinčius suteikti žinių apie tolesnį kun. Janio Mendrikso liturginių reikmenų likimą. Prašome kreiptis į Genocido aukų muziejų.

Mūsų adresas: Aukų g. 2A, LT-01113 Vilnius. Tel.: (8-5) 266 32 82; el.paštas: muziejus@genocid.lt

Partizanų pagerbimas Mūšos parke

Į parką nenutrūkstama vora ėjo tūkstančiai iškiliųjų dalyvių

Kariūnų choras pasiruošęs giesmėms ir dainoms

Susikaupimo valandėlė

Šv. Mišios po atviru dangumi

Kryžius popiežiui Jonui Pauliui II

Kalbasi buvęs ir esamas kariuomenės vadai, generolai Valdas Tutkus ir Jonas Kronkaitis

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus apdovanojo Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos narį Rimantą Matulį Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordino medaliu